

La influència de CiU i el PSC en la política estatal

Els camins de la Moncloa

Dues vies catalanes de fer política a Madrid que cada dia incideixen més en el poder: el PSC, dins la majoria del PSOE, i CiU, que des d'una altra manera de fer oposició, necessita mantenir la majoria que té al Principat per a continuar negociant. Dues vies que poden acabar trobant-se.

A Madrid hi ha *movida*. De fet, en termes polítics, sempre n'hi ha hagut perquè és on es concentra el poder de l'estat. El que és nou, o com a mínim destacable, és que una part important del

joc polític, pivoti al voltant de polítics del Principat de Catalunya. No és nou en la història d'aquest país que el catalanisme polític hagi intentat participar en el

govern de l'estat o hagi volgut incidir en les decisions que es prenen en l'àmbit estatal. Per aconseguir-ho s'han utilitzat diverses fórmules com també diversos han estat els resultats aconseguits. Des de la Lliga Regionalista, amb Cambó a Madrid, o ERC amb ministres a la República espanyola, fins a la Operació Reformista impulsada fa pocs anys des de CiU, els partits polítics catalans han buscat el mateix: ser copartípeps del poder, aquell poder amb seu a Madrid que afecta Catalunya de forma directa.

Dos noms destaquen avui per avui en aquesta tasca: **Narcís Serra** i **Miquel Roca**. El primer, vice-president del govern, i el segon, portaveu del Grup Català al Congrés i director estratègic de la coalició CiU a Madrid. Dos vells amics de joventut que ara simbolitzen, cadascun d'ells, una manera de fer diferent a Madrid. Serra és l'expressió més significativa de la participació del PSC en tasques estatals, en el marc del PSOE i de la seva majoria al Congrés i al Senat. Roca és l'inventor d'allò que es podria definir com "una altra manera de fer oposició". És a dir, el nacionalisme català no serà mai majoritari a Madrid i per tant ha de pensar formes d'actuació que li permetin d'incidir-hi i de rendibilitzar la seva presència i alhora serveixin per millorar l'autogovern català. El president de la Generalitat, **Jordi Pujol**, ho ha explicat moltes vegades amb la frase: "a nivell espanyol, no som pròpiament un partit d'oposició". No ser oposició no implica, de moment, tot i que tampoc no es descarti, ser o formar part d'un govern.

L'estratègia de CiU a Madrid es basa en tres línies, i sobre elles s'adopten diverses tàctiques segons la conjuntura. Segons que ha explicat **Josep López de Lerma**, diputat al Congrés per la coalició, a aquesta revista, la primera línia és la defensa de la personalitat nacional de Catalunya, a través de la defensa de les

competències assenyalades a l'Estatut i que "en alguns moments poden veure's retallades per alguns projectes de llei". La segona línia és la "participació activa i responsable en la modernització de l'estat", a través de l'acció legislativa o de control de l'executiu. I finalment, una tercera línia consistent a " cercar acords i enteses, aportant a la vida parlamentària espanyola serenitat i tranquil·litat".

Aquesta política ha dut a importants acords amb la majoria socialista, com la Llei de Seguretat Ciutadana, però també a profundes desavinences, com en el debat dels pressupostos. Els 18 diputats i 11 senadors que dirigeix Miquel Roca han desenvolupat una intensa tasca en aquesta legislatura: Només al Congrés, CiU ha presentat 15 projectes de llei, més de 900 esmenes, 38 proposicions no de llei, entre altres. No es pot dir que aquestes iniciatives hagin estat acceptades per la majoria socialista, però algunes sí. Com explica el diputat a Madrid Lluís Recoder, "hi ha hagut coincidències emblemàtiques que amaguen discrepàncies importants". Globalment, si bé CiU hi ha coincidit en política europea i internacional, en defensa i en ordre públic, manté fortes discrepàncies en temes econòmics, com la protecció a la petita i mitjana empresa, la incentivació de l'estalvi i la inversió, o en qüestions autonòmiques com la reducció de l'administració central a Catalunya o el tema lingüístic del Senat.

Amb tot, la fluïdesa amb què sovint s'ha dut la relació parlamentària entre CiU i el PSOE li ha llevat conflictivitat. Paral·lelament, un factor extern, la polarització de la confrontació entre el PSOE i el PP, ha contribuït a fer més estable aquesta relació. I per a arrodonir-ho, la manca de majoria absoluta real dels socialistes (és absoluta per l'absència al Congrés dels diputats d'Herri Batasuna), ha obligat els socialistes a buscar-se suports, i descartats el PP i IU per la seva posició crítica, els han trobats en els grups nacionalistes basc i català. **Joan Marcet**, vice-president del Congrés de Diputats i membre de l'executiva del PSC, explica que "en legislatures anteriors el grup socialista era més majoritari, no necessitava suport i només buscava enteses puntuals. Ara, des del principi de legislatura, es va buscar una via d'acord i d'aproximació amb aquells partits que van tenir-hi predisposició".

Els socialistes catalans consideren també com un factor clau per a explicar el "bon *feeling*" actual entre el PSOE i la

coalició nacionalista el fet que el PSC hagi vist augmentar el seu protagonisme a nivell d'estat. D'una banda, amb el paper més global que ha assumit Narcís Serra i d'altra, amb la rellevància de les tesis catalanes dins el socialisme espanyol. Sobre el primer, **Joan Marcet** afirma que Serra ha introduït una dimensió diferent a la política del govern i juga "un paper determinant en què les relacions amb CiU siguin molt més intenses perquè coneix les persones, la manera de fer política i és lògic que sigui així". El vice-president del govern, segons Marcet mateix, "impregna de segell català el govern de Madrid". El cas és que Serra va guanyant de dia en dia protagonisme que li delega sense vacillar **Felipe González**. Assessorat per un altre català membre de l'executiva del PSC, **Miquel Iceta**, el vice-president se situa entre el socialisme il·lustrat d'**Obiols** o **Leguina** i el socialisme populista de **Rodríguez Ibarra** o d'altres guerristes.

Pel que fa a l'increment de pes específic del PSC entre els seus correligionaris de l'estat, els socialistes catalans posen com a exemple simbòlic l'acte

d'homenatge que va rebre Raimon Obiols a Toledo del PSOE de Castella-La Mancha fa poques setmanes. Organitzat pel president d'aquella comunitat autònoma, **José Bono**, l'acte es va convertir en una demostració de força més del vice-president Serra i en acte de desmentiment de les actituds "rodríguez-ibarristes" quan el president autonòmic afirmà: "Tu, Obiols véns d'un país més ric que el nostre, però el nostre va ser empobrit pels mateixos que impediren que tu tinguessis llibertat a Catalunya". Per Joan Marcet, aquest acte significa un reconeixement de la personalitat de Raimon Obiols i és un exemple més de la importància del socialisme català dins el socialisme espanyol.

El protagonisme del socialisme català a Madrid, concretament de Narcís Serra, no és per a CiU un fet necessàriament positiu, sinó que més aviat és posat en dubte i provoca desconfiança entre les files nacio-

El Congrés de Diputats és l'escenari on es materialitzen els acords o les desavinences.

ARXIU

nalistes. El mateix president de la Generalitat recorda, sempre que es refereix a aquesta qüestió, que amb ministres catalans a Madrid s'han presentat lleis com la LOAPA o fets com el cas de Banca Catalana. El mateix pensen aquells qui integren el Grup Català al Congrés i al Senat, ja que, en paraules textuais, "un partit és més que una persona i un programa més que una actitud". Si en això hi ha unanimitat i rotunditat, a nivell humà, quan s'ha d'arribar a dialogar, la cosa té algun matís. **Lluís Recoder**, per exemple, opina que "ens és més fàcil de seure i dialogar amb un ministre d'origen PSC que amb un d'origen guerrista, si més no per l'estil; però els resultats estan per veure". Segons CiU, aquesta diferenciació humana no té cap tipus de traducció política específica més enllà del diàleg.

Amb tots els peròs possibles i amb totes les prudències i dificultats suposables, a Madrid es viu un clima de diàleg i de col.laboració entre CiU, acompanyada del PNB a poca distància, i la majoria socialista. Sigui perquè CiU té, com diu López de Lerma, "més mentalitat de construcció que no pas de destrucció", sigui perquè és necessari per a l'autogovern a Catalunya una gestió fluida i eficaç, sigui perquè el socialisme català avança a Madrid, o sigui perquè la dura opositora del PP obliga, en els am-

bients polítics de la capital de l'estat ja es torna a parlar de pacte de govern, si els resultats de les pròximes generals, previstes inicialment per a la primavera del 93, no revaliden la majoria absoluta socialista. Els socialistes són els primers a qüestionar la possibilitat, no per incompatibilitat, sinó perquè confien a renovar una majoria, tot i que consideren "no descartable" el fet que hi pugui haver algun ministre no socialista.

Pels nacionalistes, els condicionants són molt clars: caldria partir d'una proposta concreta i treballar sobre els programes i els plantejaments. A partir d'aquí, plantejada la hipòtesi, hi ha diversos graus. Josep López de Lerma considera que "en el futur, no podem excloure de participar en una acció de govern, ja que la nostra presència a Madrid ve subratllada des de sempre per garantir l'estabilitat política del país" però recorda que només es tracta d'una "hipòtesi" a tenir present quan faltin diputats i que "el més normal i sensat és formar un govern de coalició". **Recoder** tampoc no ho descarta, però recorda que "tampoc no ho perseguim; no és el nostre objectiu". Altres sectors de CDC no vinculats directament a tasques estatals encara ho veuen més difícil. Segons aquests últims, ni que el PSOE perdés la majoria seria viable una coalició, perquè "primaria la cosa visceral; preferirien pactar

amb IU abans que amb un partit català".

Hi hagi pacte o no n'hi hagi, CiU prioritza per sobre de tot i abans que res de revalidar la majoria absoluta a les propres autonòmiques del 15 de març. Pels nacionalistes catalans tenir la majoria al Parlament del Principat és condició necessària per a poder actuar amb força a Madrid. Ho ha dit el president de la Generalitat en diverses estades a Madrid i ho confirmava Miquel Roca en declaracions a aquesta revista: "el que es valora a Madrid no són els divuit diputats que tenim al Congrés, sinó la nostra condició de força majoritària a Catalunya". El secretari general de CDC creu que una nova majoria nacionalista permet una llibertat d'acció que "facilitarà les nostres relacions amb el poder central. Però si no la tenim, les complicarà".

El camí de la Moncloa pot semblar, doncs, un camí possible. Els socialistes catalans hi tenen Narcís Serra. El vicepresident pot ajudar a obrir la porta del jardí als nacionalistes catalans. Però aquests necessiten, en primer lloc, una majoria absoluta a Catalunya, i sobretot, una cosa tan important o més que aquesta, que Jordi Pujol hi doni el vist-i-plau. Perquè serà ell qui ha de decidir en últim terme si vol obrir l'última de les portes, la del palau de la Moncloa.

Pere Martí